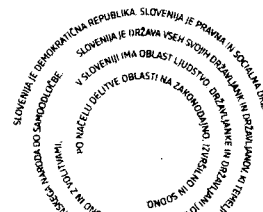

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 94 00, f: 01 478 98 45, e: gp@dz-rs.si, www.dz-rs.si

SKUPINA POSLANCEV IN POSLANK
(prvopodpisana Vojka Šergan)

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	01-03-2018
Šifra:	011-02/18-6/2
Povezava:	
EPA:	2649-VII EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Ljubljana, 1. marec 2018

Na podlagi 88. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a), 19. člena Zakona o poslancih (Uradni list RS, št. 112/05 - uradno prečiščeno besedilo, 20/06 - ZNOJF-1, 109/08, 39/11, 48/12) ter 114. in 115. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo, 105/10, 80/13 in 38/17) vlagamo podpisani poslanci in poslanke

**PREDLOG ZAKONA O DELOVANJU SPLETNIH PLATFORM SODELOVALNEGA
GOSPODARSTVA**

ki vam ga pošiljamo v obravnavo in sprejem na podlagi 114. in 115. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije.

Na sejah Državnega zbora in na sejah matičnega delovnega telesa bo sodelovala kot predlagateljica Vojka Šergan.

Priloga:

- predlog zakona
- podpisi poslancev

PREDLOG ZAKONA O DELOVANJU SPLETNIH PLATFORM SODELOVALNEGA GOSPODARSTVA

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Različni poslovni modeli sodelovalnega gospodarstva se hitro pojavljajo in rastejo po vsej Evropi, spreminjajo način, kako se storitve in lastno tradicionalno zagotavljajo in uporabljajo. Poganja jih tehnološki, gospodarski in družbeni dejavniki. Sodelujoče spletne platforme omogočajo posameznikom in drugim akterjem, kot so mikro podjetniki in (mala) podjetja, da ponujajo storitve in lastno blago. Poleg tega povečujejo konkurenčnost in učinkovitost trgov z izboljšanjem ujemanja med povpraševanjem in ponudbo.¹

Sodelovalno gospodarstvo je hitro rastoči poslovni trend, vključno z različnimi dejavnostmi in zmanjševanjem v gospodarskih sektorjih, od skupne uporabe hiš in avtomobilskih potovanj do domačih storitev. Včasih se imenuje tudi "delitev gospodarstva", "enakovredno gospodarstvo" ali "gospodarstvo povpraševanja", njeni konturi niso natančne. Evropska komisija pri svojem delu uporablja širok koncept, ki se nanaša na vse poslovne modele, predvsem na podlagi transakcij med vrstniki, kjer dejavnosti spodbujajo sodelovalne platforme, ki ustvarjajo odprto tržišče za začasno uporabo blaga ali storitev. Take transakcije pogosto ne vključujejo spremembe lastništva in se lahko izvajajo na dobičku ali nepridobitni osnovi.²

Sodelovalno gospodarstvo ustvarja nove priložnosti za potrošnike in podjetnike. Novi poslovni modeli lahko veliko prispevajo h konkurenčnosti in rasti. Uspeh spletnih platform sodelovalnega gospodarstva predstavlja izziv za obstoječe udeležence na trgu.

Spletne platforme sodelovalnega gospodarstva delujejo na različnih področjih, ki so regulirana s področno zakonodajo, kar lahko ovira razvoj sodelovalnega gospodarstva v Republiki Sloveniji in preprečuje polno izkoriščanje njenih koristi. Po drugi strani obstaja tveganje, da se bodo regulativne sive cone izkoriščale za izogibanje pravilom, namenjenim ohranjanju javnega interesa.

Sodelovalno gospodarstvo je majhno, vendar hitro raste in pridobiva pomembne tržne deleže v nekaterih sektorjih. Bruto prihodki spletnih platform sodelovalnega gospodarstva in ponudnikov v EU so bili leta 2015 ocenjeni na 28 milijard EUR. Prihodki v EU v petih ključnih sektorjih so se skoraj podvojili v primerjavi s prejšnjim letom in se bodo še naprej močno povečevali³. Rast je intenzivna od leta 2013 in se je leta 2015 še pospešila, saj so spletne platforme sodelovalnega gospodarstva veliko vlagale v širitev svojih evropskih poslov. Poleg tega nekateri strokovnjaki ocenjujejo, da bi lahko sodelovalno gospodarstvo prispevalo 160–572 milijard EUR h gospodarstvu EU. Zato obstaja za nova podjetja veliko možnosti za izkoriščanje teh hitro rastočih trgov⁴. Interes potrošnikov je dejansko zelo velik, kot sta pokazala javno posvetovanje in raziskava Eurobarometra⁵.

Sodelovalno gospodarstvo ustvarja nove podjetniške priložnosti, nova delovna mesta in rast ter pomembno pripeva k temu učinkovitejšemu gospodarskemu sistemu, ki je tudi socialno in okoljsko trajnosten in s tem omogoča boljše razdelitev virov in sredstev, ki drugače ne bi bili izkoriščeni.

¹ Flash Eurobarometer 438 (marec 2016) glede »The use of collaborative platforms«.

² A European agenda for the collaborative economy, http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-2002_en.htm.

³ Po ocenah so platforme za sodelovanje, ki delujejo v petih ključnih sektorjih sodelovalnega gospodarstva, leta 2015 ustvarile prihodke v višini 3,6 milijarde EUR: nastanitev (kratkoročni najem); potniški prevoz, storitve za gospodinjstvo; strokovne in tehnične storitve ter skupno financiranje. Vsi podatki temeljijo na ocenah družbe PwC Consulting v okviru študije, ki jo je naročila Evropska komisija.

⁴ EPRS: The cost of non-Europe in the Sharing Economy (Stroški „ne-Evrope“ v ekonomiji delitve). Januar 2016.

⁵ Javnomenjska raziskava Eurobarometra je pokazala, da je 52 % državljanov EU seznanjenih s storitvami, ki jih ponuja sodelovalno gospodarstvo, 17 % pa jih je take storitve uporabilo vsaj enkrat. Predstavitve rezultatov raziskave Eurobarometra in javnega posvetovanja, ki je potekalo od septembra 2015 do januarja 2016, je na voljo v priloženem delovnem dokumentu služb Komisije.

Spletne platforme sodelovalnega gospodarstva uporabljajo predvsem posamezniki, ki s ponujanjem svojega blaga ali storitev dodatno prispevajo v svoj družinski proračun in si izboljšajo socialni položaj, kar pa nedvomno vpliva na povečanje potrošnje in gospodarskega standarda.

Sodelovalno gospodarstvo povečuje konkurenco ter za obstoječe gospodarske subjekte predstavlja izziv in lahko vpliva na vzpostavitev konkurenčnejših cen.

2. CILJI, NAČELA IN POGLAVITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 CILJI

Cilji predloga zakona so:

- omogočiti izkoristiti prednosti novih oblik sodelovalnega gospodarstva in odpraviti pomisleke zaradi negotovosti glede pravic in obveznosti oseb, vključenih v sodelovalno gospodarstvo;
- preprečiti zlorabo sodelovalnega gospodarstva prek izogibanja zakonodaj in jih spodbuditi, da spoštujejo davčno zakonodajo;
- povečati sledljivost ekonomskih transakcij tako ponudnikov kot spletnih platform sodelovalnega gospodarstva, da bi zagotovili spoštovanje in izvrševanje davčnih predpisov;
- omogočiti hiter in učinkovit razvoj inovativnih idej znotraj sodelovalnega gospodarstva preko uporabe informacijskih tehnologij, pri čemer je potrebno zagotoviti primeren dostop vseh državljanov do omrežja;
- boljša seznanjenost spletnih platform sodelovalnega gospodarstva in njihovih ponudnikov o pravnih zahtevah, ki jih morajo izpolnjevati v Republiki Sloveniji.

2.2 NAČELA

Enakost obravnave spletnih platform ter tujih in domačih ponudnikov na spletnih platformah sodelovalnega gospodarstva

Vse spletne platforme sodelovalnega gospodarstva so enako obravnavane in imajo enake obveznosti, kot izhajajo iz predloga zakona. Prav tako velja enako za vse ponudnike, ki na spletnih platformah ponujajo lastno blago ali storitev.

Učinkovitost

Določitev pogojev delovanja spletnih platform sodelovalnega gospodarstva bo zagotovilo učinkovito sledljivost vseh transakcij, tako spletnih platform kot ponudnikov, za zagotavljanje spoštovanja davčnih predpisov.

Transparentnost

Predlog zakona vzpostavlja transparentno poslovanje spletnih platform sodelovalnega gospodarstva in njenih ponudnikov.

2.3 POGLAVITNE REŠITVE

Predlog zakona ureja dostop do trga za spletne platforme sodelovalnega gospodarstva in ponudnike, ki se bodo na enostaven in preprost način registrirale in zagotavljale transparentno poslovanje.

Sodelovalno gospodarstvo omogoča optimizacijo obstoječih virov, saj se v njem uporabljajo sicer premalo izkoriščena sredstva ter se brez obsežnih naložb razvijajo nove storitve in produkti.

Predlog zakona določa najvišji dohodek do katerega veljajo izjeme za ponudnike, ki ponujajo lastno blago in storitve preko spletne platforme sodelovalnega gospodarstva.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona nima posledic za državni proračun in druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona ni treba zagotoviti dodatnih sredstev v že sprejetem državnem proračunu.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

Evropska komisija je v sporočilu Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 2. junija 2016 z naslovom Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo⁶ (v nadaljevanju: Evropska agenda) opredelila pojem sodelovalno gospodarstvo:

"Sodelovalno gospodarstvo" se natančneje nanaša na poslovne modele, pri katerih se dejavnosti omogočajo prek platform za sodelovanje, ki omogočajo začasno uporabo blaga ali storitev, ki jih pogosto zagotavljajo posamezniki. Vključuje tri kategorije akterjev:

- ponudnike storitev, ki si delijo sredstva, vire, čas ali znanja in spretnosti – to so lahko posamezniki ali poklicni ponudniki storitev,
- uporabnike teh storitev in
- posrednike, ki prek ustrezne platforme (sodelovalne platforme) povezujejo ponudnike storitev s končnimi uporabniki. Posli v okviru sodelovalnega gospodarstva običajno ne vključujejo spremembe lastništva in se lahko izvajajo profitno ali neprofitno. Pri tem se dodaja, da storitve v okviru sodelovalnega gospodarstva vseeno lahko vključujejo določeno obliko prenosa lastništva intelektualne lastnine.

Sodelovalno gospodarstvo prek platform za povezovanje in sodelovanje omogoča lažji in učinkovitejši dostop do blaga in storitev kot v preteklosti, pri čemer je lažje uskladiti povpraševanje potrošnikov s ponudbo blaga in storitev, ki jih lahko zagotovijo poklicni ali nepoklicni ponudniki.

Tako na ravni EU kakor tudi v posameznih državah članicah je potrebno najti ravnotežje med dvema poloma, in sicer med prednostmi ki jih prinaša sodelovalno gospodarstvo ter zahtevami, da so spletne platforme in njihovi uporabniki (ponudniki in uporabniki storitev) podvrženi jasnim, stabilnim in enakopravnim regulativnim okvirjem, ki zagotavljajo zaželeno stopnjo varnosti na različnih področjih kot so:

- zahteve za dostop do trga,
- odgovornost,
- varstvo potrošnikov,
- delovno pravo in
- davki.

S strani EU ni pričakovati harmonizirane regulacije sodelovalnega gospodarstva, temveč je slednje prepuščeno posameznim državam članicam, pri čemer pa mora biti pri regulaciji posameznih področij upoštevan veljaven evropski pravni okvir. Države članice so pri izzivih iskanja ustreznega regulativnega okvira za sodelovalno gospodarstvo izbrale različne pristope za različna področja, in sicer od popolne prepovedi do izenačitve s tradicionalno ekonomijo, strožje uporabe že obstoječe zakonodaje za poslovne modele sodelovalnega gospodarstva, uvedbo dodatnih pravil za sodelovalno gospodarstvo, poenostavitve pravil za sodelovalno gospodarstvo in dopustitve samoregulacije med akterji sodelovalnega gospodarstva.

⁶ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 2. junija 2016, Evropska agenda za sodelovalno gospodarstvo, COM (2016) 356 final, Bruselj 2. 6. 2016 (COM (2016) 356 final).

NEMČIJA

Nemčija je izbrala popolno prepoved sodelovalnega gospodarstva zaradi pomembnega vpliva akterjev tradicionalnega gospodarstva ali civilne družbe v primeru storitve prevoza (UberPOP), ker ni bila skladna z obstoječo zakonodajo s področja opravljanja taksi službe. Prepoved so utemeljili s tem, da gre v primeru storitev prevoza (UberPOP) za običajno prevozno gospodarsko družbo, ki opravlja storitev prevoza brez zahtevane licence.

V primeru storitve UberTaxi, ki se razlikuje od UberPOP je dovoljena v kolikor izpolnjuje vse zakonske zahteve, ki veljajo za ponudnike taksi storitev, vključno z licenciranjem, odgovornostjo in obdavčitvijo.

V mestu in deželi Berlin je kratkoročno oddajanje namestitev na splošno prepovedana, saj je Berlin sprejel zakon glede prepovedi nelegalnega oddajanja nepremičnin (*Gesetz über das Verbot der Zweckentfremdung*⁷, ZwVbG, 29. 11. 2013), ki vsebuje splošno prepoved uporabe rezidenčnih nastanitev za druge namene kot prebivanje, vključno s kratkoročnimi nastanitvami. Izjema od splošne prepovedi je kratkoročna oddaja do 50% sob v primarni nastanitvi, ki je dovoljena in se lahko uporablja za potrebe sodelovalnega gospodarstva brez kakršnih koli zahtev glede odobritve.

Registrirane nepremičnine, ki so skladne z obstoječo zakonodajo s področja turizma v Berlinu, so lahko oglaševane na portalu za kratkoročno oddajo. V kolikor gre za neregistrirano kratkoročno oddajanje nepremičnin, je le-ta prepovedana.

ITALIJA

Italija je trenutno edina država na svetu, ki se je odločila za regulacijo sodelovalnega gospodarstva s sprejemom posebnega zakona ki naj bi celovito pravno urejal področje sodelovalnega gospodarstva. Tako so v zakonodajni postopek dne 27. 1. 2016 vložili predlog zakona o sodelovalnem gospodarstvu: "*Disciplina delle piattaforme digitali per la condivisione di beni e servizi e disposizioni per la promozione dell'economia della condivisione*" (3564) (v nadaljevanju – Predlog zakona 3564)⁸. Predlog zakona je trenutno v obravnavi v italijanskem Senatu (zgornji dom italijanskega parlamenta).⁹ V prvem členu vsebuje določbe glede namena zakona, in sicer je temeljno načelo vzpodbujanje sodelovalnega gospodarstva, zlasti z ozavešeno potrošnjo, racionalizacijo virov in povečanjem učinkovitosti in dostopnosti dobrin, storitev in infrastrukture, vključno z javno upravo; zasleduje se večja participacija državljanov pri gradnji socialnih skupnosti, kjer prevladuje prizadevanje za skupno dobro; nove priložnosti za rast, zaposlovanje in podjetništvo, utemeljene na trajnostnem ekonomskem, okoljskem in socialnem razvoju; vzpodbujanje tehnološkega razvoja in digitalnih inovacij; nadalje zakon predvideva ukrepe za reguliranje platform sodelovalnega gospodarstva, pri čemer zasleduje cilje kot so preglednost, pravičnost, poštena konkurenca ter varstvo potrošnikov. Predlog zakona izrecno izključuje obstoj delovnega razmerja med ponudnikom storitve in platformo v okviru sodelovalnega gospodarstva. V drugem členu so definirani pojmi: sodelovalno gospodarstvo ter njeni akterji. Tretji člen opredeljuje naloge organa za varstvo konkurence in trga (ital. "*Autorità garante della concorrenza e del mercato*"), ki je pristojen za urejanje in nadzor delovanja platform sodelovalnega gospodarstva ter predvideva vzpostavitev nacionalnega elektronskega registra platform sodelovalnega gospodarstva. Četrti člen vsebuje določbe, ki se nanašajo na dokument glede politike poslovanja spletnih platform sodelovalnega gospodarstva, ki je predmet zavezujočega mnenja ter predhodne odobritve organa za varstvo konkurence in trga, kot pogoj za vpis v nacionalni register elektronskih platform sodelovalnega gospodarstva. Ta dokument politike vključuje pogodbene pogoje in pogoje za platformo in uporabnike ter informacije in obveznosti v zvezi z zavarovalnim kritjem. V istem členu zakon predpisuje, da se vse denarne transakcije izvajajo le preko elektronskih plačilnih sistemov in določa način, da se zagotovi enolično identifikacijo uporabnikov platforme, da ne pride do

⁷ Besedilo zakona dostopno na:

http://gesetze.berlin.de/jportal/portal/t/15es/page/bsbeprod.psm/action/portlets.jw.MainAction?p1=1&eventSubmit_doNavigate=searchInSubtreeTOC&showdoccase=1&doc.hl=0&doc.id=jlr-WoZwEntfrGBEpELS&doc.part=S&toc.poskey=#focuspoint.

⁸ Besedilo predloga (v italijanskem jeziku) ter faze zakonodajnega postopka so dostopne na spletni strani spodnjega doma italijanskega parlamenta:

<http://www.camera.it/leg17/126?tab=2&leg=17&idDocumento=3564&sede=&tipo=>

http://www.camera.it/_dati/leg17/lavori/stampati/pdf/17PDL0039770.pdf.

⁹ Stanje zakonodajnega postopka v Senatu je dostopno (17. 11. 2017):

<http://www.senato.it/leg/17/BGT/Schede/Ddliter/46442.htm>.

lažnih registracij uporabnikov. V petem členu so določbe glede obdavčitve, pri čemer se dohodek, ki ga uporabniki zaslužijo prek platform imenuje "dohodek iz nepoklicne dejavnosti sodelovalnega gospodarstva" (ital. *"reddito da attività di economia della condivisione non professionale"*), in je naveden v posebnem delu davčne napovedi. Za do 10.000 EUR velja enotna davčna stopnja 10 odstotkov. Dohodek nad 10.000 EUR se kumulira s prihodki iz samozaposlitve ali zaposlitve in obdavči glede na splošno ustrezno stopnjo. V šestem členu je urejeno sprejemanje letnih ukrepov za pospešitev sodelovalnega gospodarstva, z namenom da bi odstranili regulativne ovire, zakonske ali upravne narave, njeno širjenje, ki zagotavlja pošteno konkurenco in varstvo potrošnikov, kot del tržnega prava in prava konkurence. Prav tako je poudarjeno, da je treba zagotavljati skladnost z evropsko zakonodajo. V sedmem členu so določbe glede varstva osebnih podatkov. V osmem členu pa določbe glede izdajanja smernic s strani ministrstva za gospodarstvo. V devetem členu so urejene določbe glede statističnega spremljanja razvoja sodelovalnega gospodarstva in posredovanja podatkov s strani platform sodelovalnega gospodarstva. Člen deset določa pravila glede nadzora in sankcij v primerih kršitev (npr. predvidena kazen v višini do 25% prometa spletne platforme). Člena enajst in dvanajst vsebujeta prehodne določbe in oceno finančnih posledic sprejema zakona.

Predlog zakona 3564 je v Italiji ter drugod predmet številnih (kritičnih) razprav. Po eni strani ga številni akterji pozdravljajo in priznavajo, da gre za prvi poskus horizontalne regulacije vprašanj sodelovalnega gospodarstva, po drugi strani pa je predmet kritik, da je neizdelan in da ne pokriva pomembnih področij (npr. da pogojuje začetek opravljanja dejavnosti sodelovalnega gospodarstva z odobritvijo (angl. *"permission first"*), da ne vključuje problematike socialne varnosti, da ne razmejuje med delavcem in opravljanjem storitev v okviru sodelovalnega gospodarstva ter problemi delovnopravnega varstva delavcev, ki iz tega statusa izhajajo, da ne razlikuje med konceptom ekonomskega najema osnovnih sredstev ter konceptom sodelovalnega gospodarstva, da je sistem obdavčitve povsem arbitraren itd.). Vsekakor pa številni poudarjajo, da gre za inovativen pristop in da so rešitve v predlogu zanimive, ter priznavajo pogum Italiji, ki si kot prva država na svetu želi pravno celovito regulirati tako kompleksno področje kot je sodelovalnega gospodarstva, začenši že s samo definicijo pojmov.¹⁰

FRANCIJA

Francija se je odločila za poenostavitev pravil za sodelovalno gospodarstvo in je z zakonom *Loi Thevenoud* izrecno dovolila platforme za deljenje prevoznih, ki sledijo modelu Blablacar, kjer si potniki delijo stroške prevoza z voznikom in kjer prevoz prvenstveno opravi voznik za svoje lastne potrebe.

Francija je na novo regulirala dejavnost, na področju transporta, kjer je prepovedala elektronsko spremljanje premikanje vozil v Franciji. To je privedlo do dodatnih pravil za akterje sodelovalnega gospodarstva in po mnenju nekaterih ovira razvoj sodelovalnega gospodarstva,

Na področju nastanitvenega sektorja so pregledali in posodobili obstoječe predpise na način, da je bolj prijazen poslovnim modelom, čeprav morajo ponudniki še vedno izpolnjevati številne pogoje regulacije. Dovoljeno je kratkoročno oddajanje nepremičnin brez licence oziroma predhodne odobritve, če lastnik živi v taki nepremičnini. Omejitve se tako nanašajo na sekundarno nepremičnino lastnika, za katero oddajanje se zahteva licenca oziroma predhodna odobritev.

Na področju obdavčitve so se razvila določena orodja, ki v nekaterih primerih olajšujejo skladnost ravnanja s pravili na podlagi vzpostavitve tesnejšega sodelovanja med spletnimi platformami sodelovalnega gospodarstva in davčnimi upravami. Tak primer je vzpostavitev sistema pobiranja turističnega davka namesto davčne uprave neposredno na platformi (Airbnb).

NIZOZEMSKA

¹⁰ Različna mnenja so dostopna npr. na spodnjih povezavah:
<https://medium.com/@meedabyte/how-not-to-regulate-the-sharing-economy-903de09e1798>
<https://www.generazionevincente.it/?p=9874>
http://www.ilsole24ore.com/art/notizie/2016-03-02/sharing-economy-ecco-proposta-legge-legalizzare-uber-e-airbnb-184021.shtml?uuid=AC4gDEqC&refresh_ce=1

Eden izmed možnih pristopov predstavlja koncept samoregulacije kot pristop k regulaciji platform sodelovalnega gospodarstva. Samoregulacijo je možno definirati na naslednji način: »Skupine podjetij znotraj določene industrije oziroma kar cele industrije se dogovorijo, da bodo ravnale na določen način, skladno z vzpostavljenimi pravili in načeli. Udeležba posameznih podjetij znotraj skupin je običajno prostovoljna, lahko pa je tudi obvezna.«¹¹

Nekaj primerov mehanizmov samoregulacije v okviru delovanja spletnih platform sodelovalnega gospodarstva je že mogoče zaslediti na različnih področjih:

- pobiranje davkov (spletna platforma Airbnb je vzpostavila sistem pobiranja turistične takse v imenu davčne uprave v skladu s sporazumom, sklenjenim med na Nizozemskem in ga Airbnb neposredno vrne na Nizozemsko;
- storitve zavarovanja¹² (spletna platforma Airbnb nudi "gostiteljsko garancijo", angl. *"host guarantee"*, ki krije do določenega zneska škodo, ki nastane najemodajalcu, trenutno do USD 1 mio),
- varnost (tako Airbnb kot Uber opravljata brezgotovinsko plačevanje transakcij, ocenjevanje storitve, razkritje informacij, ki se nanašajo na voznika kot je ime, fotografija, št. registrskih tablic in povprečna ocena uporabnikov),
- preprečevanje sive ekonomije (mogoče samo brezgotovinsko plačilo, ki je sledljivo).

V mestu Amsterdam je spletna platforma Airbnb pripravljena preprečevati oglaševanje nelegalnih nastanitev na svoji strani. Decembra 2016 je Airbnb odstranil okoli 170 oglasov v Amsterdamu, ker lastniki niso spoštovali zakonskih pravil.¹³

Prilagojenost predlagane ureditve pravu EU

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja posledic na socialnem področju: /

6.2 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja: /

6.3 Izvajanje sprejetega predpisa: /

6.4 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona: /

6.6 Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona,

- **podatek o zunanjem strokovnjaku oziroma pravni osebi, ki je sodelovala:/**
pri pripravi predloga zakona (osebno ime in naziv fizične osebe ali firma in naslov pravne osebe),/
- **znesek plačila, ki ga je oseba iz prejšnje alineje v ta namen prejela: /**
- **navedbo, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles:**

¹¹ Definicija OECD (2015), Industry Self-Regulation: Role and Use in Supporting Consumer Interests, OECD Digital Economy Papers, No. 247, OECD Publishing, dostopno na:
http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/industry-self-regulation_5js4k1fjqkwh-en

¹² Informacije dostopne na spletni strani Airbnb:
<https://www.airbnb.com/guarantee>

¹³ Članek dostopen na:
<https://www.volkskrant.nl/economie/airbnb-schrappt-huizen-amsterdam-die-te-vaak-worden-verhuurd~a4223391/>

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O DELOVANJU SPLETNIH PLATFORM SODELOVALNEGA GOSPODARSTVA

1. člen (splošno)

Ta zakon določa delovanje spletnih platform sodelovalnega gospodarstva.

2. člen (pojmi)

Pojmi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. sodelovalno gospodarstvo je vsak poslovni model pri katerem se dejavnost izvaja prek spletnih platform za sodelovanje, ki omogočajo začasno uporabo blaga brez spremembe lastništva ali storitve;
2. spletna platforma za sodelovalno gospodarstvo (v nadaljnjem besedilu: spletna platforma) je vsako spletno mesto ali spletni portal, ki s pomočjo informacijske tehnologije v realnem času omogoča povezovanje ter sklepanje poslov med ponudniki in uporabniki za začasno uporabo blaga ali storitve;
3. upravljavec spletne platforme oziroma upravljavka spletne platforme (v nadaljnjem besedilu: upravljavec spletne platforme) je pravna ali fizična oseba, ki upravlja z njo ali je odgovorna za njeno delovanje;
3. ponudnik oziroma ponudnica (v nadaljevanju besedila: ponudnik) je fizična oseba, ki za plačilo prek spletne platforme ponuja lastno blago ali storitev;
4. uporabnik oziroma uporabnica (v nadaljevanju besedila: uporabnik) je pravna ali fizična oseba, ki uporablja blago ali storitev ponujeno prek spletne platforme;
5. dohodek iz nepoklicne dejavnosti sodelovalnega gospodarstva (v nadaljnjem besedilu: dohodek ponudnika) so vsi dohodki, ki jih prejme iz naslova ponudbe lastnega blaga ali storitve prek spletnih platform;
6. časovna banka je spletna baza, ki beleži in spremlja kroženje in porabo dejavnosti časovne menjave v skupnosti.

3. člen (izjema iz področja uporabe)

Ta zakon se ne uporablja za spletne platforme in ponudnike, ki ponujajo blago ali storitev za katero se zaračunajo le dejansko nastali stroški brez dobička.

4. člen (razmerja z drugimi zakoni)

(1) Določbe zakonov, ki določajo pogoje za opravljanje določenih dejavnosti v Republiki Sloveniji se uporabljajo tudi za opravljanja dejavnosti sodelovalnega gospodarstva do dohodka ponudnika 2.400 evrov v koledarskem letu.

(2) Za opravljanje dejavnosti časovne banke do dohodka ponudnika 2.400 evrov v koledarskem letu, se ne uporabljajo določbe zakona, ki ureja delo in zaposlovanje na črno.

5. člen (priglasitev)

(1) Upravljavec spletne platforme mora pred začetkom delovanja na območju Republike Slovenije s ponudniki, ki ponujajo lastno blago ali storitev na območju Republike Slovenije priglasiti spletno

platformo Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES).

(2) Upravljavec mora pred začetkom objave prve ponudbe prigrasiti ponudnika AJPES.

(3) Upravljavec za spletno platformo prigrasi naslednje podatke: ime spletne platforme, firmo in sedež spletne platforme in upravljavca ter osebno ime, naslov in kontaktni podatek odgovorne osebe upravljavca.

(4) Upravljavec za ponudnika prigrasi naslednje podatke: osebno ime in naslov, davčno številko in kontaktni podatek.

(5) Upravljavec mora vse spremembe podatkov iz tretjega in četrtega odstavka tega člena sporočiti AJPES v roku osem dni od nastanka spremembe.

(6) Upravljavec v roku osem dni sporoči AJPES datum izbrisa ponudnika. Po prejemu sporočila AJPES po uradni dolžnosti izbriše ponudnika iz seznama.

6. člen (obveznosti ponudnika)

(1) Ponudnik pred začetkom objave prve ponudbe AJPES prigrasi lastno blago ali storitev, ki jo bo ponujal prek spletne platforme.

(2) Ponudnik mora na spletni platformi natančno opisati lastno blago ali storitev, ki jo ponuja in ceno.

7. člen (seznam)

AJPES vodi javno dostopen seznam spletnih platform in ponudnikov.

8. člen (dohodek ponudnika)

(1) Dohodek ponudnika do zneska 2.400 evrov se obdavči po stopnji 4 % in se šteje za končni davek.

(2) Dohodek ponudnika v višini 2.400 evrov ali več se obdavči kot drugi dohodek v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino.

(3) Minister, pristojen za finance, podrobneje predpiše izvajanje tega člena.

9. člen (obveznosti upravljavca)

(1) Upravljavec zbira podatke o dohodkih ponudnikov in jih letno sporoča Finančni upravi Republike Slovenije najpozneje do petnajstega januarja za preteklo koledarsko leto.

(2) Upravljavec sporoči Finančni upravi Republike Slovenije, ko ponudnik doseže znesek iz prvega odstavka osmega člena tega zakona, v roku osem dni od dne, ko ponudnik doseže navedeni dohodek.

(3) Upravljavec časovne banke finančno ovrednoti enoto storitve opravljene v okviru časovne menjave.

10. člen
(obveznost ponudnika)

Ponudnik do petega v mesecu poroča Finančni upravi Republike Slovenije o opravljenih finančnih transakcijah v preteklem mesecu.

11. člen
(nadzor)

Za nadzor nad izvajanjem tega zakona je pristojna Finančna uprava Republike Slovenije.

12. člen
(globe)

(1) Z globo 100 evrov se kaznuje ponudnik, ki ponuja lastno blago ali storitev brez predhodne priglasitve lastnega blaga ali storitve, ki jo ponuja prek spletne platforme (6. člen).

(2) Z globo 500 evrov se kaznuje ponudnik, ki ne poroča Finančni upravi Republike Slovenije o opravljenih finančnih transakcijah (10. člen).

(3) Spletni platformi katere upravljavec ni registriral v skladu s tem zakonom, se prepove delovanje na območju Republike Slovenije.

13. člen
(vzpostavitev evidence)

AJPES vzpostavi seznam iz 7. člena tega zakona v petih mesecih od začetka veljavnosti tega zakona.

14. člen
(prehodna določba)

Spletna platforma in ponudnik, ki že opravljata dejavnost sodelovalnega gospodarstva na območju Republike Slovenije do začetka uporabe tega zakona svoje delovanje uskladi z določbami tega zakona.

15. člen
(končna določba)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije uporabljati pa se začne šest mesecev po njegovi uveljavitvi.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu (splošno)

Prvi člen opredeljuje vsebino predloga zakona.

K 2. členu (pojmi)

Drugi člen definira pojme kaj je sodelovalno gospodarstvo, to je vsak poslovni model pri katerem se dejavnost izvaja prek spletnih platform za sodelovanje, ki omogočajo začasno uporabo blaga brez spremembe lastništva ali storitve. Spletna platforma za sodelovalno gospodarstvo je vsako spletno mesto ali spletni portal, ki s pomočjo informacijske tehnologije v realnem času omogoča povezovanje ter sklepanje poslov med ponudniki in uporabniki za začasno uporabo blaga ali storitve. Upravljavec spletne platforme je pravna ali fizična oseba, ki upravlja z njo ali je odgovorna za njeno delovanje. Ponudnik je fizična oseba, ki za plačilo prek spletne platforme ponuja lastno blago ali storitev. Uporabnik je pravna ali fizična oseba, ki uporablja blago ali storitev ponujeno prek spletne platforme. Dohodek ponudnika so vsi dohodki, ki jih prejme iz naslova ponudbe lastnega blaga ali storitve prek spletnih platform. Časovna banka je baza, ki beleži in spremlja kroženje in porabo časovne menjave v skupnosti, ki sodeluje na ta način. Časovna banka omogoča aktivno povezovanje konkretnih ponudb in povpraševanj po storitvah, znanju in spretnostih; je neke vrste »časovna posredovalnica« ali »menjalnica«. Osnova tovrstnega skupnostnega sodelovanja ali menjave je pravilo, da se vsa znanja in vse spretnosti vrednoti oziroma ceni enako – ena ura dela je enaka eni uri dela.

K 3. členu (izjema iz področja uporabe)

(1) Predlog zakona se ne uporablja za spletne platforme in ponudnike, ki ponujajo blago ali storitev za katero se zaračunajo le dejansko nastali stroški brez dobička.

K 4. členu (razmerja z drugimi zakoni)

Predlog zakona določa, da se predpisi, ki določajo pogoje za opravljanje dejavnosti oz. urejajo izvajanje (gospodarske) dejavnosti v Republiki Sloveniji, uporabljajo tudi za opravljanje dejavnosti v sistemu sodelovalnega gospodarstva.

S tem se ne določa izjem od splošno veljavnih pravil za opravljanje dejavnosti, s čimer se tudi varuje konkurenca med tistimi, ki opravljajo dejavnost kot svojo pridobitno oz. poklicno dejavnost, in tistimi, ki bodo opravljali dejavnost v okviru sodelovalnega gospodarstva. Posebej so s tem varovani uporabniki storitev sodelovalnega gospodarstva, saj bodo tudi ponudniki storitev v sodelovalnem gospodarstvu zavezani k spoštovanju že obstoječih, splošnih pravil.

K 5. členu (priglasitev)

Predlog zakona določa, da mora upravljavec spletne platforme pred začetkom delovanja na območju Republike Slovenije s ponudniki, ki ponujajo lastno blago ali storitev na območju Republike Slovenije priglasiti spletno platformo Agencije Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve. Upravljavec mora pred začetkom objave prve ponudbe priglasiti ponudnika AJPES. Upravljavec za spletno platformo pripravi naslednje podatke: ime spletne platforme, firmo in sedež spletne platforme in upravljavca ter osebno ime, naslov in kontaktni podatek odgovorne osebe upravljavca. Upravljavec za ponudnika pripravi naslednje podatke: osebno ime in naslov, davčno številko in kontaktni podatek. Upravljavec mora vse spremembe podatkov iz tretjega in četrtega odstavka tega člena sporočiti AJPES v roku osem dni od nastanka spremembe. Upravljavec v roku osem dni sporoči AJPES datum izbrisa ponudnika. Po prejemu sporočila AJPES po uradni dolžnosti izbriše ponudnika iz seznama.

K. 6. členu (obveznosti ponudnika)

Predlog zakona določa, da mora ponudnik pred začetkom objave prve ponudbe AJPES priglasiti lastno blago ali storitev, ki jo bo ponujal prek spletne platforme. Ponudnik mora na spletni platformi natančno opisati lastno blago ali storitev, ki jo ponuja in ceno.

K 7. členu (seznam)

Predlog zakona določa, da AJPES vodi javno dostopen seznam spletnih platform in ponudnikov.

K 8. členu (dohodek ponudnika)

Dohodek ponudnika do zneska 2.400 evrov se obdavči po stopnji 4 % in se šteje za končni davek. Dohodek ponudnika v višini 2.400 evrov ali več se obdavči kod drugi dohodek v skladu z zakonom, ki ureja dohodnino.

K 9. členu (obveznosti upravljavca)

Predlog zakona določa, da upravljavec zbira podatke o dohodkih ponudnikov in jih letno sporoča Finančni upravi Republike Slovenije najpozneje do petnajstega januarja za preteklo koledarsko leto. Upravljavec sporoči Finančni upravi Republike Slovenije, ko ponudnik doseže dohodek 2.400 eurov. Upravljavec spletne platforme mora sporočiti Finančni upravi Republike Slovenije v roku osem dni, od dne ko ponudnik doseže navedeni dohodek 2.400 evrov. Za potrebe določitve dohodka ponudnika mora upravljavec časovne banke te storitve finančno ovrednotiti.

K 10. členu (obveznost ponudnika)

Predlog zakona določa, da ponudnik mesečno poroča Finančni upravi Republike Slovenije o opravljenih finančnih transakcijah in sicer do petega v mesecu za transakcije, ki jih je opravil v preteklem mesecu.

K 11. členu (nadzor)

Predlog zakona določa, da je za nadzor nad izvajanjem tega zakona pristojna Finančna uprava Republike Slovenije.

K 12. členu (globe)

Predlog zakona določa globe za ponudnika, ki ponuja lastno blago ali storitev brez predhodne priglavitve lastnega blaga ali storitve, ki jo ponuja prek spletne platforme. Določa globo ponudnika, ki ne poroča Finančni upravi Republike Slovenije o opravljenih finančnih transakcijah. Prav tako določa, da se spletni platformi, katere upravljavec ni registriral v skladu s tem zakonom, prepove delovanje na območju Republike Slovenije.

K 13. členu (vzpostavitev evidence)

Predlog zakona določa, da AJPES vzpostavi seznam v petih mesecih od začetka veljavnosti tega zakona.

K 14. členu (prehodna določba)

Predlog zakona določa, da spletna platforma in ponudnik, ki že opravljata dejavnost sodelovalnega gospodarstva na območju Republike Slovenije do začetka uporabe tega zakona svoje delovanje uskladi z določbami tega zakona.

K 15. členu (končna določba)

Predlog zakona določa začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije uporabljati pa se začne šest mesecev po njegovi uveljavitvi.

IV. BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

**V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA
SKRAJŠANEM POSTOPKU**

/

PRILOGE

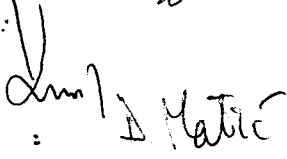
PODPISI POSLANK IN POSLANCEV PS-SMC

VOJKA ŽERGAN

MARCO FERLUGA

ANTON DANILO RANČ

ANITA KOLČAŠA:

DR. DRAGAN MATIČ :

VLASTA POČKAJ:

MARUŠA ŠKOPAL:

DR. MILAN BRGLEZ:

